

ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ПОЗИЦІЇ КОНТЕКСТНОГО ПІДХОДУ

Одним із актуальних завдань вищої педагогічної школи є підготовка компетентного, гнучкого, конкурентоспроможного фахівця для роботи в умовах школи, що динамічно змінюється, підготовка спеціаліста, здатного ефективно та творчо здійснювати професійну діяльність. У контексті сучасних потреб у педагогічних кадрах, які забезпечують на високому рівні іншомовну освіту школярів, проблема формування професійної, зокрема методичної компетентності вчителів англійської мови початкової школи, набуває особливої важливості. Як один із важливих шляхів вирішення зазначеної проблеми виступає посилення практичної спрямованості навчання, поєднання теоретичної та практичної підготовки майбутніх учителів англійської мови початкової школи. Це завдання може бути вирішене за допомогою контекстного підходу до навчання, який забезпечує природний зв'язок набутих знань з майбутньою професійною діяльністю.

Наукове обґрунтування основних концептуальних положень контекстного навчання було здійснено Вербицьким А. А. Їх апробація у навчальному процесі вищої школи дозволила вченому переконливо довести, що стратегічним напрямком інтенсифікації або активізації навчання є не збільшення обсягу наданої інформації, прискорення процесів її засвоєння, а створення дидактичних та психологічних умов осмисленості учіння, включення до нього студента на рівні не лише інтелектуальної, але й особистісної та соціальної активності. За визначенням автора концепції, контекстне навчання – це форма активного навчання, призначена для застосування у вищій школі, зорієнтована на професійну підготовку студентів і реалізована за допомогою системного використання професійного контексту, поступового насичення навчального процесу елементами професійної діяльності. Отже, контекстний підхід дозволяє створити умови для взаємопроникнення навчальної та професійної діяльності як способу досягнення професійної компетентності. Цей підхід забезпечує здійснення навчального процесу в контексті майбутньої професійної діяльності за допомогою відтворення у формах і методах навчальної

діяльності студентів реальних зв'язків і стосунків, вирішення конкретних професійних завдань.

Процес формування методичної компетентності вчителя іноземної мови початкової школи передбачає три рівні – рівень грамотності, рівень ремесла та рівень майстерності, кожному з яких відповідає своя система складників методичної компетентності: система методичних знань, методичних навичок і методичних умінь. На рівні грамотності студент набуває методичних знань, на рівні ремесла – оволодіває методичними навичками, на рівні майстерності – опановує методичні вміння.

Актуальними при розгляді питань, пов'язаних з оволодінням і користуванням мовою, є декларативні й процедурні знання. Згідно з контекстним підходом набуття студентами декларативних та процедурних знань здійснюється під час власне навчальної діяльності академічного типу, квазіпрофесійної, навчально-професійної діяльності в межах усіх організаційних форм навчання і передбачає широке використання таких його форм як проблемна лекція, лекція-візуалізація, лекція-прес-конференція, практичних занять-дискусій, презентацій, виконання репродуктивно-творчих та творчо-пошукових завдань самостійної роботи, а також виконання завдань педагогічної практики та підготовки й написання курсових і кваліфікаційних робіт.

Формування методичних навичок за контекстним підходом здійснюється у квазіпрофесійній діяльності за допомогою спеціальних методичних завдань, які імітують реальні професійні ситуації. Організаційними формами навчання, протягом яких студент оволодіває методичними навичками, є практичні заняття. На практичних заняттях на основі набутих методичних знань про підготовку, проведення й аналіз уроку чи позакласного заходу з англійської мови студенти проводять підготовлені самостійно фрагменти уроків, розігруючи їх у формі ділової гри "учитель – учні – експерти". Під час таких ігор вдало моделюється предметний і соціальний зміст майбутньої праці, задається його контекст. Ділові або рольові ігри – це нібито репетиції педагогічної діяльності майбутніх учителів. За допомогою цих ігор створюється можливість "програти ситуацію" навчально-виховного процесу на уроці з різних позицій (з позиції вчителя або з позиції учня), що дає можливість зрозуміти психологію її учасників, набути певного досвіду професійної діяльності.

Згідно з контекстним підходом методичні вміння майбутніх учителів англійської мови початкової школи формуються у навчально-професійній діяльності, у якій контекст змісту навчання ніби зливається з професійною діяльністю. Це відбувається під час науково-дослідницької роботи студентів, у проектній діяльності, на педагогічній практиці, під час написання курсової, кваліфікаційної робіт. Беручи участь у наукових дослідженнях, працюючи в школі, студенти, з одного боку, залишаються у позиції тих, хто ще навчається, а з іншого – у творчій позиції:

створюють нові продукти професійної діяльності. Ця діяльність мотивує студента до самостійного пошуку нових знань задля практичного застосування.

Таким чином, застосування контекстного підходу створює низку сприятливих можливостей для формування методичної компетентності майбутніх учителів англійської мови початкової школи:

– реалізації динамічної моделі просування студентів від власне навчальної діяльності через квазіпрофесійну та навчально-професійну до власне професійної діяльності дозволяє їм виступати суб'єктами професійної, зокрема методичної освіти;

– оптимальне співвідношення індивідуальних та колективних форм роботи забезпечує результативне засвоєння методичних знань і набуття методичних навичок та вмінь;

– проблемно-пошуковий характер пізнавальної діяльності студентів та широке використання на заняттях професійних ситуацій сприяє оптимізації навчального процесу.

Коваленко С. В.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри геодезії, картографії та землеустрою
Чернігівського національного технологічного університету

МЕТОДИ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Мета графічної підготовки майбутніх інженерів детермінована соціальним замовленням суспільства, а точніше – особливостями і вимогами сучасної професійної діяльності інженера. Отже, на наш погляд, основна мета графічної підготовки – це формування компонентів графічної компетентності студента у процесі навчання графічним дисциплінам.

Грунтуючись на дидактичних принципах, методичних розробках викладачів технічних ВНЗ, власному практичному досвіді був здійснений відбір комплексу спеціальних методів графічної підготовки засобами ІТ. Цей комплекс методів був умовно поділений на дві групи:

1. *Методи організації навчально-пізнавальної та навчально-професійної графічної діяльності за зразком* (здебільшого репродуктивна графічна діяльність).